

важень працівниками правоохоронних структур щодо журналістів та ЗМІ.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» від 23.09.1997 № 540/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80>
3. Середюк В.В. Свобода масової інформації: конституційно-правовий аспект: дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.02 / В.В. Середюк. – Харків, 2010. – 200 с.
4. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 16.11.1992 № 2782-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>
5. Про захист професійної діяльності журналістів: Проект Закону України від 12 червня 2008 р. №2636 // [Електронний ресурс] – Режим доступу : search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF21800I.html.

Ханик-Посполітак Р.Ю.

*завідувач кафедри приватного права Національного університету «Києво-Могилянська академія»,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОДЕКС ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ: НОВЕ В РЕГУЛЮВАННІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ В ЄС

Україна 2014 року підписала Угоду про асоціацію з ЄС (надалі Угода), відповідно до якої взяла на себе зобов'язання імплементувати законодавство ЄС в національне законодавство. Одним з напрямків приведення українського законодавства до вимог законодавства ЄС є сфера телекомунікацій. Відповідно у Додатку XVII (доповнення XVII-3) до цієї Угоди, вказано, які акти ЄС Україна зобов'язана протягом трьох-чотирьох років імплементувати в національне законодавство, зокрема, Директиву № 2002/21/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7

березня 2002 року про єдину нормативно-правову базу для електронних комунікаційних мереж та послуг (Рамкова Директива), Директиву № 2002/20/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 березня 2002 року про авторизацію електронних комунікаційних мереж та послуг (Директива Авторизації), Директиву № 2002/19/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 березня 2002 року про доступ до, та з'єднання з, електронних комунікаційних мереж та відповідного оснащення (Директива Доступу), Директиву № 2002/22/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 березня 2002 року про універсальні послуги та права користувачів стосовно електронних комунікаційних мереж та послуг (Директива Універсальних Послуг) та інші. [2]

Відповідно до цієї Угоди Кабінет Міністрів України прийнято План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, [2] де у пунктах з 1918 по 1929 зазначаються заходи, які повинні бути здійснені на виконання Угоди в сфері телекомунікацій, строки виконання, відповідальний орган та нормативно-правовий акт ЄС, положення якого мають бути імплементовані у вітчизняне законодавство.

Сфера цифрових комунікацій, куди входить, в першу чергу, мобільний зв'язок та Інтернет, є важливим не тільки з точки зору розвитку бізнесу та входження України до Єдиного цифрового ринку ЄС, а також і з точки зору захисту прав споживачів. Саме захист прав споживачів при отриманні телекомунікаційних послуг у сучасну еру розвитку цифрових технологій є одним з пріоритетних в ЄС.

Варто вказати, що законодавство ЄС в сфері регулювання телекомунікаційних послуг теж не розвивається і з моменту підписання Угоди було прийнято ще низку важливим актів, зокрема, Регламент 2015/2120/ЄС про заходи щодо відкритого доступу до Інтернету [3] та Регламент 2017/1128/ЄС щодо трансграничної переносимості послуг онлайн-контенту на внутріш-

ньому ринку,[4] які, на нашу думку, також слід брати до уваги при розробці чи удосконаленні національного законодавства.

Однак, доцільним, на нашу думку, є поглянути ще далі, оскільки з 21 грудня 2020 року набирає чинності нова Директива 2018/1972/ЄС (надалі Директива), [5] відповідно до якої створюється Європейський кодекс електронних комунікацій (European Electronic Communications Code (EECC)).

Нова директива гармонізує регулювання надання телекомунікаційних послуг в ЄС та відмінняє цілий пласт окремих Директив у сфері телекомунікацій, зокрема й тих, які Україна має імплементувати в національне законодавство, наприклад Директиву № 2002/22/ЄС про універсальні послуги та права користувачів стосовно електронних комунікаційних мереж та послуг.

Цікавим, на нашу думку, є той факт, що даний кодекс не впроваджується через як прямої дії, а саме Регламент, а через Директиву. Що означає, що держави-члени мають внести зміни у своє національне законодавство або прийняти нове.

Для чого був прийнятий Європейський кодекс електронних комунікацій (надалі Кодекс)? Європейський Союз готується до епохи широко поширених і високошвидкісних з'єднань, які принесуть технології наступного покоління, такі як 5G. Ось чому ЄС вносить поправки в загальні правила, що регулюють телекомунікаційну галузь. В Директиві прописані спільні правила та цілі ЄС щодо регулювання телекомунікаційної галузі та визначається, яким чином постачальники мереж та/або послуг можуть регулюватися національними органами влади. Прийняття Кодексу є частиною стратегії єдиного європейського цифрового ринку. [6]

Положення Кодексу включають заходи для стимулювання інвестицій у мережі ЄС, створення нових мереж високої потужності, нові правила використання спектра для мобільного зв'язку (зокрема 5G), а також зміни в управлінні, режим універсальної послуги, захисті прав кінцевого користувача, а також правил нумерації зв'язку та зв'язку з аварійними службами.

Директива структурно складається з 127 статей, які об'єднані в чотири розділи (I – рамки (загальні правила організації сектору), II – мережі, III – послуги, IV – заключні положення), які поділяються на декілька глав та параграфів.

Основні зміни, порівняно з чинним регулюванням ринку телекомунікаційних послуг в ЄС, стосуються:

1. Створення правової основи для «Мережі високої потужності». У ст. 3.2 (а) зазначається, що одним з важливих пріоритетів є сприяти підключенню та доступу до мереж дуже високої потужності, включаючи фіксовані, мобільні та бездротові мережі, усіма фізичними та юридичними особами Союзу.

2. Визначення окремих термінів, зокрема, «електронна комунікаційна мережа». Цей ключовий термін визначено у п. 1 ст. 2 Кодексу, що означає системи передачі, незалежно від того, чи вони базуються на постійній інфраструктурі або централізованій адміністративній потужності, а також, де це можливо, обладнання для комутації або маршрутизації та інші ресурси, включаючи неактивні елементи мережі, які дозволяють передавати сигнали дротяні, радіо-, оптичні або інші електромагнітні засоби, включаючи супутникові мережі, фіксовані (ланцюгові та пакетні комутації, включаючи Інтернет) та мобільні мережі, електричні кабельні системи, в тій мірі, в якій вони використовуються для передачі сигналів, використовуваних мереж для радіо- та телевізійного мовлення та мереж кабельного телебачення, незалежно від типу переданої інформації.

3. Впровадження так званого «доступу до зручностей». Ст. 61 Кодексу встановлює чіткі повноваження та відповідальність національних регуляторів та інших компетентних органів щодо доступу та взаємоз'єднання у сфері телекомунікацій.

4. Запровадження принципу «припинення голосу (Voice Termination)», відповідно до якого Єврокомісія, за рекомендацією BEREC, має право встановити єдині максимальні ставки на завершення з'єднання виклику для фіксованих та мобільних мереж (ст. 75).

5. Удосконалює так звану «універсальну послугу». Кодекс оновлює правила, що стосуються універсальної служби. Поточні посилення на таксофони та телефонні довідники були видалені та замінені зобов'язанням забезпечити, щоб усі споживачі мали «належні широкосмугові» та голосові послуги зв'язку у фіксованому місці (ст. 84). "Адекватний широкосмуговий доступ" слід оцінювати, беручи до уваги звіти BEREC, як пропускну здатність "необхідної для соціальної та економічної участі в суспільстві". Це означає мінімум, необхідний для підтримки послуг (викладених у Додатку V), таких як електронна пошта, інтернет-банкінг, відеодзвінки стандартної якості та соціальні медіа. Чисті витрати на цю універсальну послугу сплачуються або через загальні кошти платників податків, або через спеціальний збір на електронні комунікаційні мережі та постачальників послуг (ст. 90).

Отже, ринок телекомунікаційних послуг в ЄС розвивається швидкими темпами, й відповідно існує потреба у зміні правового регулювання правовідносин, що виникають у даній сфері. Європейський кодекс електронних комунікацій це новий збір правил в галузі телекомунікацій, який враховує сучасні потреби цифрового ринку. Тому Україні доцільно при імплементації законодавства ЄС керуватися не актами, що передбачені у відповідних додатках до Угоди, а більш новим та прогресивним законодавством.

Список використаних джерел:

1. Угода про асоціацію. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/evropejska-integraciya/ugoda-pro-asociaciu>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106 "Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони". URL: <https://eu-ua.org/plan-zakhodiv-z-vykonannia-uhody>
3. Regulation (EU) 2015/2120 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 laying down measures concerning open internet access and amending Directive 2002/22/EC on universal service and users' rights relating to electronic communications networks and services and

Regulation (EU) No 531/2012 on roaming on public mobile communications networks (OJ L 310, 26.11.2015, p. 1–18).

4. Regulation (EU) 2017/1128 of the European Parliament and of the Council of 14 June 2017 on cross-border portability of online content services in the internal market (OJ L 168, 30.6.2017, p. 1–11).

5. Directive (EU) 2018/1972 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 establishing the European Electronic Communications Code (Recast) (OJ L 321, 17.12.2018).

6. Digital Single Market Strategy. URL: https://ec.europa.eu/commission/priorities/digital-single-market_en

Харитонова О.І.

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри права інтелектуальної власності
та корпоративного права*

*НУ «Одеська юридична академія»,
член-кореспондент НАПрН України*

Харитонов Є.О.

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри цивільного права
НУ «Одеська юридична академія,
Член-кореспондент НАПрН України*

ДЕЩО ПРО СИМУЛЯКРИ, НОВУ РЕАЛЬНІСТЬ І ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Як уже не однократно зазначалося, однією з головних рис інформаційного суспільства вважається прояв ефектів нових технологій, котрі охоплюють у ньому усі сфери людської діяльності. Починає формуватися (вже сформувалося) явище віртуальної реальності, у площину якої перенесено безліч соціальних процесів.

З точки зору філософської науки віртуальна реальність є технічно сконструйованим за допомогою технічних засобів інтерактивним середовищем породження і оперування об'єктами, подібними до реальних або уявних, на основі їх тривимірного